

Ouders en de school

Tussen Hamer en Aambeeld: Ouders, kinderen en staf

Door Hanna Greenberg

Van Reflections on the Sudbury School Concept (1999)¹

Edited by Mimsy Sadofsky and Daniel Greenberg (Gepubliceerd op de [SVS website](#))

Ik concentreer me het liefst op de positieve aspecten van welzijn van studenten op de Sudbury Valley school. Ik geniet ervan aan de vele facetten te denken van het leven in onze kleine gemeenschap die zo rijk is aan wonderlijke ontmoetingen en ervaringen. Elke student is als een wereld op zich en in de loop van de tijd heeft elk van hen iets nieuws getoond wat ik nog niet eerder wist. Dat is waarom ik na al die jaren er nog steeds van houd te werken op de Sudbury Valley school en waarom het nooit saai is daar te zijn.

Het leven is natuurlijk nooit perfect en dus ook niet op de Sudbury Valley school. Meningsverschillen en misverstanden komen vaak voor, zoals dat gebruikelijk is in iedere groep mensen die ruimte, tijd, middelen en verantwoordelijkheden deelt. Studenten en staf hebben leren leven met deze problemen en met het overwinnen van het ongemak of de woede die ze van tijd tot tijd kunnen voelen. Ik vorm daarop geen uitzondering en ik moet toegeven dat ik ook fouten heb gemaakt door dingen te doen of te zeggen die kwetsend waren voor anderen. Soms ben ik ongevoelig, nalatig of vergeetachtig geweest. Ik heb veel dingen gedaan op SVS en ik ben door studenten gezien op momenten dat ik minder verstandig of intelligent was. Meestal wijzen zij mij op mijn tekortkomingen en ik kan hun gelach accepteren en zelfs hun woede, want ze zijn duidelijk en eerlijk. Ze vertellen me in mijn gezicht wat hen stoort en dat geeft me een kans om het uit te leggen of me te verontschuldigen. Ik ben vaak verbaasd over de vriendelijkheid en tolerantie die de studenten tonen en dat heeft me geleerd om meer begrip voor anderen te hebben dan voorheen, toen ik nog niet op de Sudbury Valley school was.

Af en toe ben ik boos of gekwetst door fouten of ongevoeligheden van anderen en dan is het mijn taak om de zaak openlijk te bespreken met de betrokken personen en ze een kans te geven om het uit te leggen of excuses aan te bieden. Over het algemeen kunnen de mensen op school heel goed met elkaar opschieten, vanwege dit vermogen om grieven te uiten en dingen gezamenlijk op te lossen. In gevallen waarin de communicatie tussen mensen onmogelijk is kunnen zij ervoor kiezen om elkaar te vermijden of te negeren.

Helaas wordt deze wijze van interpersoonlijke interacties uit balans gebracht wanneer het wordt gestoord door anderen die belangrijk zijn voor de mensen in de school, maar die geen onderdeel vormen van het dagelijkse leven in de school. Wat ik ga beschrijven gebeurt elk jaar sinds onze oprichting in 1968 en het lijkt volgens een script te gebeuren wat van te voren is vastgesteld. Ik zou het bizar en grappig kunnen noemen, maar dat doe ik niet vanwege de pijn die dit toebrengt aan alle deelnemers van dit drama, waaronder mijzelf.

Dit is hoe het zich manifesteert. Studenten worden door hun ouders verleid, op directe wijze of door subtiele suggestie, in de gedachte dat het goed zou zijn voor hen om les te nemen. De kinderen gaan in principe akkoord, maar kunnen zich er niet toe zetten om het te doen. Wat we zien is kinderen die vragen om een les en zich vervolgens gedragen op een wijze die niet congruent is met de wil om les te nemen. Zo vergeten ze hun

---

¹ Mimsy Sadofsky, Daniel Greenberg, The Sudbury Valley School Press, Jan 1, 1999 - 353 pages

afspraken of vergeten ze ervoor te werken. Ze kunnen naar de les komen met een houding van "vertel me wat ik moet doen zodat ik zo snel mogelijk klaar kan zijn met dit saaie werk en vrij ben om te doen wat ik leuk vindt om te doen". Keer op keer zien we slimme kinderen heel weinig leren en elke minuut ervan haten. Ze vragen vaak om instructie aan de staf vlak voordat ze van school vertrekken op het einde van een dag, of terwijl de staf middenin een andere activiteit zit waarbij het duidelijk is dat er geen les kan worden gegeven op dat moment. Deze vormen van gedrag staan in schril contrast met de manier waarop kinderen zich gedragen als ze willen dat wij ze helpen met iets dat ze echt zelf willen doen. Dan bestoken ze ons met vragen, wachten op het moment dat we tijd voor hen hebben, onthouden wat we hen leren en werken gretig uit eigen beweging aan opdrachten. Ze zijn doelgericht en gefocust en het is duidelijk in hun hele houding dat niets hen zal stoppen met het nastreven van hun interesse. Het contrast met het gedrag van studenten wanneer er sprake is van een van buitenaf opgelegde druk om lessen te nemen is opmerkelijk.

Als kinderen door hun ouders worden ondervraagd over de lessen waarin ze zelf niet echt geïnteresseerd zijn om die te volgen, maar die ze doen om hun ouders te behagen of hun angsten weg te nemen, staan ze voor een dilemma. Hoe moeten zij hun wanprestaties toe lichten? Ze wikken en wegen en onder genoeg druk beginnen ze hun eigen gedrag op de staf te projecteren. Ze zeggen, bijna zonder uitzondering, dat *Hanna, of Denise, of Danny, of Joan of Mikel, of Mimsy of Carol (lees hier ieder staflid van iedere willekeurige Sudbury school!)* het te druk hebben om hun te helpen, of niet kwamen opdagen voor een les, of te laat waren om het te doen, of niet geïnteresseerd waren in het geven van de les. Soms worden we beschuldigd van het gaan winkelen in plaats van het helpen van de studenten! In eerste instantie, toen ik hoorde dat deze klachten werden geuit over Joan of Mimsy, dacht ik bij mezelf: "Het is mogelijk dat het waar is, maar het is vreemd dat exact hetzelfde gedrag wordt toegeschreven aan twee zo verschillende personen. Mimsy is zo goed georganiseerd dat het onwaarschijnlijk is dat ze een afspraak vergeet, en Joan is meestal in de kunstruimte en gemakkelijk te vinden. Als ze gaat winkelen is het met een leerling voor kunstmateriaal en alle andere kinderen in de ruimte weten waar ze dan is." Ik vroeg me af: "Zou het kunnen dat alle stafleden bij SVS het mooi weten te verwoorden, maar weigeren om aandacht te hebben voor de behoeften van de studenten? Zou het kunnen zijn dat ieder van ons in gelijke mate vergeetachtig is, niet geïnteresseerd is in het ondersteunen van de behoeften van de studenten en meer toegewijd is aan winkelen tijdens de schooluren?" Dat zou niet logisch zijn.

Het was pas nadat deze beschuldigingen herhaaldelijk werden geuit en we allemaal op een of ander moment hierbij betrokken werden, dat het patroon duidelijk werd. Het stereotiepe karakter van de kritiek logenstraft hun waarheid en onthulde de oorsprong. De studenten willen doen wat hun ouders denken dat goed voor hen is. Echter, dit vinden ze moeilijk om op school te doen. Ze zijn te druk bezig met wat zij zelf interessant en belangrijk vinden. Pas aan het eind van de dag herinneren ze zich wat ze gedaan hadden "moeten" hebben. Zij hebben behoefte aan een verklaring voor hun ouders en voor zichzelf, wat hen niet in een kwaad daglicht stelt, en dus schrijven ze hun eigen vergeetachtigheid, of gebrek aan interesse of preoccupatie, door naar de stafleden. Het probleem is dat wat ze zeggen niet past bij de karakters van de specifieke betrokken stafleden. Het past bij de stereotiepe reactie van kinderen op ouderlijke druk om dingen te leren die de ouders belangrijk vinden om te leren, maar de studenten niet.

Noch ik, noch andere stafleden hebben een wrok tegen deze kinderen. We weten dat zowel zij en hun ouders doen wat zij denken dat het beste is en dat we te maken hebben met deze klachten als onderdeel van ons werk. Maar het maakt mij boos dat de betrokken ouders vaak niet willen horen wat we te zeggen hebben over de kwestie. Ze zijn meestal beledigd als we zeggen dat het kind tegen hen gelogen heeft omdat het kind

zijn of haar ouders niet wilde teleurstellen. Ze zijn het vaak ook niet eens met ons dat het "suggereren" om dingen te leren aan hun kinderen een druk vormt voor hun kinderen, en dat het niet in harmonie is met de benadering van het onderwijs op school.

Het lijkt mij dat wanneer dingen dit stadium bereiken, de kinderen beter af zijn in een andere soort school, waar sprake is van een vakkenpakket en waarbij kinderen verplicht zijn om te leren en waar de leraren hen dwingen om te leren. Ik denk dat het beter voor de familie zou zijn, en de kinderen in het bijzonder, niet naar een school te gaan waar ze dagelijks in een conflict situatie worden gebracht tussen het volgen van hun eigen idee van wat belangrijk is om te leren en te luisteren naar het advies van hun ouders. Het zorgt ervoor dat de kinderen zich depressief, schuldig en angstig voelen en nog erger, zich onzeker voelen over hun toekomst.

Ja, SVS is een alles of niets benadering van kinderen. Ouders vertrouwen hun kinderen of volledig of niet in het opdoen van de vaardigheden die nodig zijn om te overleven in de maatschappij op basis van hun eigen oordeel. Als het laatste het geval is, zou het beter zijn om de kinderen naar een van de vele humane en goedaardige scholen te sturen die geloven dat kinderen meer hulp en begeleiding nodig hebben dan wat we leveren op SVS.